

Natuurtoets Jaagpad- Midden

Toetsing wet- en regelgeving van natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 30 november 2009

Verantwoording

Titel : Natuurtoets Jaagpad- Midden
Subtitel : Toetsing wet- en regelgeving van natuur
Projectnummer : 275704
Referentienummer :
Revisie : 0
Datum : 30 november 2009

Auteur(s) : S. Roodzand
E-mail adres : sandra.roodzand@grontmij.nl
Gecontroleerd door : M. Kolen
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : T.van der Voet
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 547 57 50
noordwest@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plangebied	4
2	Wet en regelgeving voor natuur.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Natuurbeschermingswet	6
2.3	Natuurbeleid.....	6
2.4	Flora- en faunawet.....	6
3	Inventarisatie natuurwaarden en effecten.....	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	De ingreep.....	9
3.3	Natuurbeschermingswet	10
3.4	Ecologische Hoofdstructuur	10
3.5	Inventariseren beschikbare gegevens	10
3.6	Planten	10
3.7	Zoogdieren	10
3.8	Vogels	11
3.9	Vissen	12
3.10	Amfibieën en reptielen	12
3.11	Overige soorten	12
4	Toetsing, conclusies en aanbevelingen.....	13
4.1	Toetsing natuurbeschermingswet.....	13
4.2	Ecologische hoofdstructuur.....	13
4.3	Flora- en faunawet	13
4.4	Conclusies.....	13
4.5	Aanbevelingen	13
	Bijlage 1. Voorkomen van Plantensoorten in het plangebied	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bouwfonds Ontwikkeling BV heeft het voornemen langs de oever van het Noord-Hollands Kanaal op een deel van het Schermereiland een terrein tot woningbouwlocatie te ontwikkelen, namelijk Jaagpad-Midden. Bouwfonds Ontwikkeling BV is reeds bezig met het aanliggende terrein te ontwikkelen (Jaagpad-West).

Grontmij is gevraagd om een quick scan natuur uit te voeren om de (on)mogelijkheden met betrekking tot natuur in kaart te brengen.

De natuurwetgeving schrijft voor om, voorafgaand aan een ontwikkeling, een inschatting te maken van de natuurwaarden van het plangebied en mogelijke effecten hierop veroorzaakt door de voorgestane ontwikkelingen. In deze quick scan natuurwaarden wordt de natuurtoets Jaagpad-Midden uit 2006¹ geüpdate. Wijzigingen in de wet- en regelgeving worden verwerkt en nieuwe waarnemingen van flora en fauna worden aangevuld.

1.2 Plangebied

Het plangebied dat voor deze natuurtoets in ogenschouw is genomen, is een braakliggend terrein langs het Noord-Hollands Kanaal op het zogenaamde Schermereiland. Het terrein vormt de tweede fase van een groter bouwproject langs de kanaaloever. Zie figuur 1 voor de ligging van het plangebied en figuur 2 voor foto's van het plangebied.

Figuur 1: Ligging plangebied Jaagpad- Midden (blauw)

¹ Grontmij, 2006. Natuurtoets Jaagpad- Midden; toetsing aan wet- en regelgeving van natuur.

Figuur 2: Indrukken van plangebied Jaagveld-Midden.

2 Wet en regelgeving voor natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door Brussel. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals RAMSAR wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
2. Er is een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringstoets (art 19f);
3. Er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

2.3 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

2.4 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelde beschermt. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels vooral de vaste verblijfplaatsen van standvogels als uilen en spechten. Die zijn jaarrond beschermd. Een ontheffing

		fingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).
--	--	--

3 Inventarisatie natuurwaarden en effecten

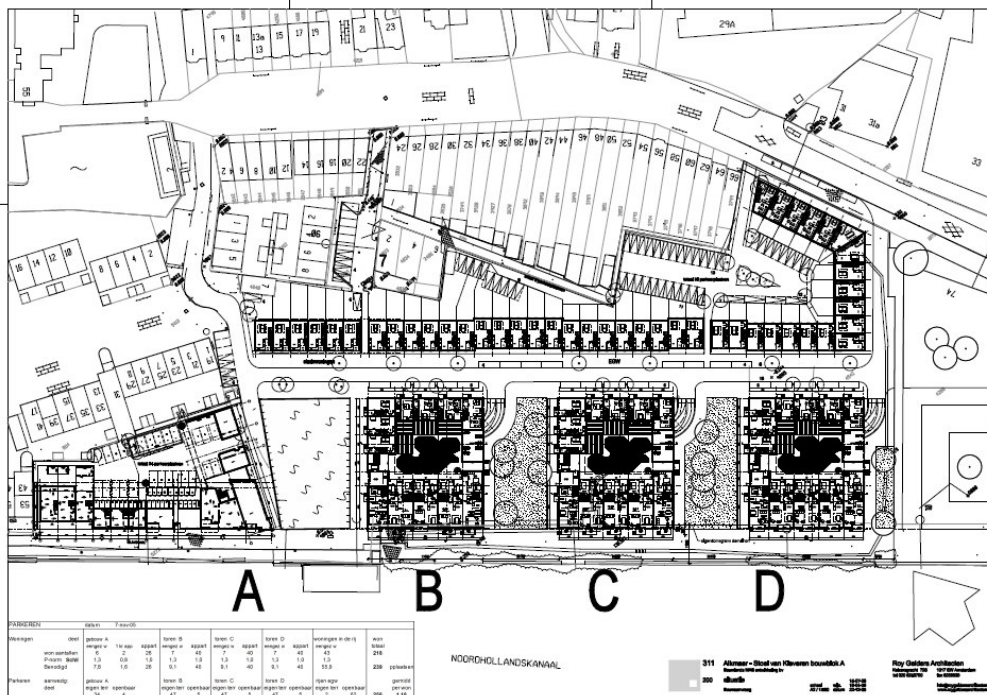
3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven, vervolgens worden de effecten van de geplande werkzaamheden op deze natuurwaarden uitgewerkt. Negatieve effecten kunnen in algemene zin bestaan uit:

- vernietiging: leefgebied/ vaste verblijfplaatsen verdwijnen;
- verstoring: planten of dieren, hun verblijfplaats of voedselgebied ondervindt verstoring als gevolg van werkzaamheden of gebruik;
- versnippering: migratie van soorten wordt bemoeilijkt, waardoor populaties geïsoleerd worden;
- verarming: het voedselrijker worden van voedselarme situaties;
- verdroging: het droger worden van natte situaties;
- verontreiniging: afvoeren van afvalstromen.

3.2 De ingreep

Jaagpad-Midden is een locatie waar in de toekomst woningen worden gebouwd. Het plan omvat tevens enkele groenvoorzieningen en parkeervoorzieningen. In figuur 3 is het voorlopig ontwerp van Jaagveld-Midden weergegeven.

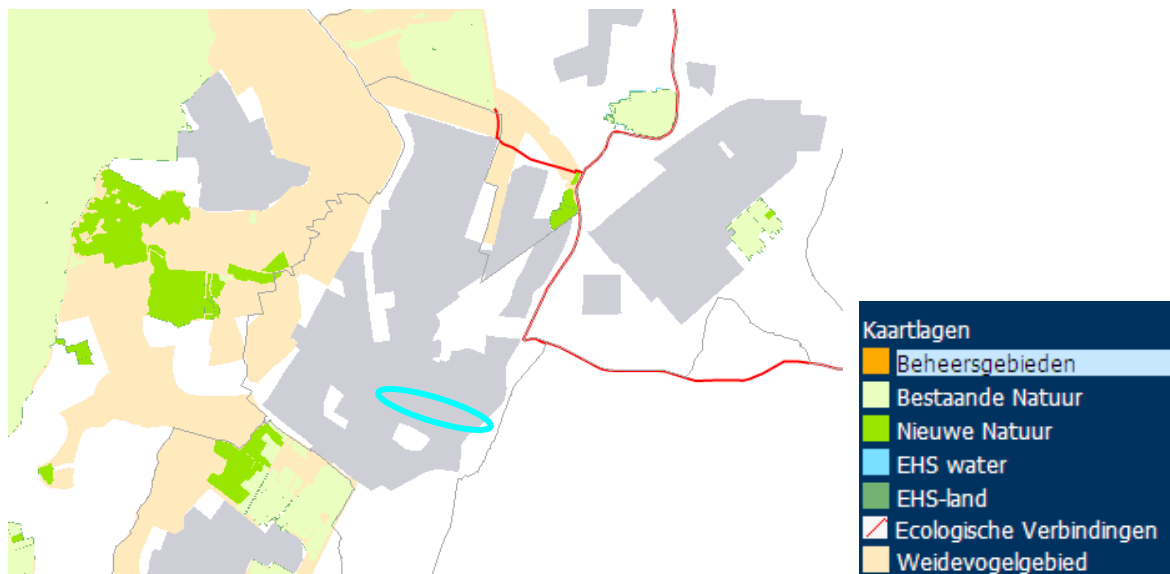

3.3 Natuurbeschermingswet

Binnen een straal van vier kilometer van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden en/of Beschermde Natuurmonumenten. Ook buiten deze straal bevinden zich binnen de beïnvloedsfeer van het plangebied geen Natuurbeschermingswetgebieden. In dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

3.4 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, zie figuur 4. De EHS kent geen externe werking, in dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

Figuur 4: Ligging Ecologische Hoofdstructuur nabij plangebied (blauw)

3.5 Inventariseren beschikbare gegevens

De natuurtoets Jaagpad- Midden uit 2006 (Grontmij, 2006) vormt de basis van deze natuurtoets. Daarnaast zijn er gegevens over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten opgevraagd bij het 'Natuurloket' (internetpagina's) (kilometerhok 112-515) daarnaast zijn verspreidingskaarten van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier² geraadpleegd.

3.6 Planten

Bij het natuurloket zijn drie waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om één tabel 1 soort, dit zijn algemene soorten zoals zwanebloem en grote kaardenbol. Daarnaast zijn twee waarnemingen van tabel 2/3, dit zijn zwaar beschermde soorten zoals bijvoorbeeld rietorchis en tongvaren.

Tijdens het gebiedsbezoek in november 2006 is de aanwezige plantengroei geïnventariseerd. Het terrein heeft een vegetatie met ruigtekruiden en grassen. Er zijn in totaal zo'n zestig plantensoorten gevonden. Dit zijn onder andere moerasandoorn, bijvoet, klein hoefblad, late gulderoede, gestreepte witbol, riet, grote weegbree en zuurbes. In bijlage 1 is de gehele plantenlijst opgenomen met soorten welke zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek in 2006.

Langs de kade van het Noord-Hollands Kanaal is speciaal gelet op de aanwezigheid van muurplanten. Deze zijn hier niet aangetroffen.

3.7 Zoogdieren

² HHNK, 2007. Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier; Soortprotocollen en verspreidingskaarten. T. Damm, D. Hoogeboom en J. van de Sande, Van der Goes en Groot.

Bij het natuurloket zijn vier waarnemingen bekend van zoogdieren binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om vier tabel 2/3 soorten, dit zijn waarschijnlijk vleermuizen. In tabel 1 zijn alle vleermuizen opgesomd welke in de regio Alkmaar voor kunnen komen. In deze tabel is tevens de functie van het plangebied weergegeven.

Tabel 1: voorkomen vleermuizen in de regio Alkmaar

Functie → Soort ↓	Zomerverblijfplaats	Kraanverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Zwernlocatie	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Migratieroute	Foerageergebied
Baardvleermuis						X		X
Brandts vleermuis								
Ingekorven vleermuis								
Franjestaart						X		X
Bechstein vleermuis								
Vale vleermuis								
Watervleermuis						X		X
Meervleermuis						X		X
Gewone dwergvleermuis						X		X
Ruige dwergvleermuis						X		X
Rosse vleermuis						X		X
Bosvleermuis								
Laatvlieger						X		X
Tweekleurige vleermuis						X		X
Gewone grootoorvleermuis						X		X
Grijze grootoorvleermuis								

	Legenda
	Geen effect
	Mogelijk effect
	Negatief effect

Vliegroute= route welke wordt afgelegd tussen verblijfplaats en foerageergebied

Migratieroute= route welke wordt afgelegd tussen zomer- en winterverblijfplaats.

Binnen het plangebied is geen bebouwing en/ of bomen (met holtes) aanwezig waar vleermuizen in kunnen verblijven om deze reden kan het plangebied slechts functioneren als vliegroute en/of foerageergebied.

Een leefgebied van vleermuizen bestaat uit een netwerk van meerdere verblijfplaatsen met vliegroutes en foerageergebied. Vernietiging van leefgebied van vleermuizen is ontheffingplichtig. Tijdens de werkzaamheden en de gebruiksfase kan verstoring van licht en geluid optreden, dit heeft echter geen vernietiging van het leefgebied tot gevolg. Daarnaast is in de bestaande situatie in de directe omgeving reeds licht en geluidsverstoring aanwezig, het plangebied bevindt zich namelijk midden in het centrum van Alkmaar.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen vernietiging van het leefgebied tot gevolg, hiervoor hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Er wordt wel aanbevolen om de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uit te voeren en de lichtverstrooiing op het kanaal zoveel mogelijk te voorkomen.

3.8 Vogels

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van broedvogels binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen.

In de huidige situatie komt op het terrein geen boom- of struikbeplanting voor, behoudens enkele jonge wilgen, hierdoor ontbreekt broedgelegenheid voor vogels van struweel of bos. Aangezien bebouwing eveneens ontbreekt en het terrein niet geschikt is voor akker- en weidevogels is de betekenis van het terrein voor broedvogels minimaal. Desondanks kunnen vrij algemene vogels hier tot broeden komen.

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode (15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden. Waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar grondbroeders nestelen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en faunawet). Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde vogels aanwezig.

3.9 Vissen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten binnen het desbetreffende kilometerhok. Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig, in dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

3.10 Amfibieën en reptielen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën en/of reptielen binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig, om deze reden biedt dit geen optimaal leefgebied voor amfibieën. Binnen het plangebied kunnen wel zwervende exemplaren van bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en gewone pad voorkomen.

Het plangebied ligt in de huidige situatie braak, wat geschikt leefgebied biedt voor de rugstreeppad. De rugstreeppad komt in Noord-Holland vrij algemeen voor en wordt vaak aangetroffen op bouwterreinen. Binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan zijn geen waarnemingen bekend van de rugstreeppad (bron: www.waarneming.nl). Daarnaast ontbreekt geschikt voortplantingsbiotoop. Naar verwachting komt de rugstreeppad dan ook niet voor binnen het plangebied.

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van reptielen binnen het desbetreffende kilometerhok. Gezien de inrichting van het terrein is de verwachting dat binnen het plangebied geen reptielen voorkomen.

3.11 Overige soorten

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen van overige beschermde diersoorten binnen het kilometerhok bekend. Gezien de inrichting van het terrein worden ook geen overige beschermde soorten verwacht.

4 Toetsing, conclusies en aanbevelingen

4.1 Toetsing natuurbeschermingswet

Het plangebied bevindt zich niet binnen de beïnvloedsfeer van een natuurbeschermingswetgebied. In dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

4.2 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. de EHS kent geen externe werking, in dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

4.3 Flora- en faunawet

Uit de voorliggende hoofdstukken blijkt dat vogels en zoogdieren binnen het plangebied kunnen voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet tabel 2 en 3.

- Met betrekking tot de broedvogels wordt aanbevolen om verstorende werkzaamheden, zoals kapwerkzaamheden, buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is per soort verschillend maar over het algemeen wordt de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden;
- Rondom het plangebied kunnen vliegende en foeragerende vleermuizen voorkomen. De voorgenomen plannen hebben geen vernietiging van het leefgebied tot gevolg. In dit kader treden dan ook geen negatieve effecten op.

4.4 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Ecologische hoofdstructuur

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Flora- en faunawet

- Verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart- 15 juli) uitvoeren.

4.5 Aanbevelingen

- Werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitvoeren en geen gebruik maken van extra verlichting.

Zorgplicht

Tijdens de werkzaamheden dient ten alle tijden de zogenaamde zorgplicht nageleefd te worden. “Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat” (bron, Ministerie LNV, 2008).

Bijlage 1. Voorkomen van Plantensoorten in het plangebied

In deze bijlage staat weergegeven welke plantensoorten in 2006 tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen in het plangebied.

Soort	Soort (vervolg)
moerasandoorn	straatgras
gewone berenklaauw	klein streepzaad
berk	teunisbloem
gewoon biggenkruid	kleine veldkers
bosrank	vlinderstruik
kruipende boterbloem	vijfvingerkruid
scherpe boterbloem	grote waterkers
gewone braam	grote weegbree
grote brandnetel	smalle weegbree
bijvoet	schietwilg
akkerdistel	haagwinde
speerdistel	gestreepte witbol
duinrieegelantiert	wolfspoot
zomeregelskop	zevenblad
gewone engelwortel	ridderzuring
es	zuurbes
fioringras	rood zwenkgras
fluitenkruid	
canadese fijnstraal	
late guldenroede	
heermoes	
klein hoeftblad	
gewone hoornbloem	
grote kaardebol	
rode klaver	
witte klaver	
kropaar	
bezemkruiskruid	
sint jacobs kruiskruid	
klein kruiskruid	
vertakte leeuwentand	
liesgras	
haagliguster	
grote lisdodde	
gewone melkdistel	
muurpeper	
paardenbloem	
peer	
perzikkruid	
engels raaigras	

gewone raket	
riet	
hondsroos	
pitrus	
zomprus	
sleedoorn	